

ANDORRANA DE PUBLICACIONS

President: Enric Dolsa.**Director General:** Josep Anton Rosell Pujol.

EL PERIÒDIC D'ANDORRA

Director: Joan Ramon Baiges.**Director comercial:** Josep Segura.**Cap de redacció:** Iago Andreu. **Nacional:** Pepa Gallego, Andrés Luengo, Marc Rodríguez, Clara Garnica i Eva Arasa. **Esports:** Iván Moure i Rafa Mora.**Diagramació:** Biel Rosell i Josep Capell (Sistemes). **Fotografia:** Tony Lara.ANDORRANA DE PUBLICACIONS **Publicitat:** Xavier Farran i Nelly Dedea. **Administració:** Nona Muñoz i Alicia Ruiz.

EL PERIÒDIC D'ANDORRA s'entrega inseparablement amb EL PERIÒDICO DE CATALUNYA

Editorial

*L'opinió del diari s'expressa només als editorials.
Els articulistes exposen postures personals.*

Majoria d'edat de la Constitució

La Constitució andorrana compleix aquests dies 18 anys. Arriba així de manera simbòlica a la seva majoria d'edat. Curiosament, Andorra es torna a trobar ara -18 anys més tard d'aquell crucial 1993- en una cruïlla de grans transcendència. De fet, en els darrers 18 anys -en el darrer quart de segle- el Principat sempre ha estat en aquesta mateixa cruïlla: la de l'encreuament de l'anacronisme i la modernitat, de l'excepcionalitat i la normalitat, del tancament i l'obertura, de la por i la confiança... La indeterminació institucional i socioeconòmica d'Andorra va començar a fer-se insostenible als anys 70 del segle passat i, amb l'entrada d'Espanya al mercat comú europeu, ja va ser una evidència. Però la Constitució només va pal·liar en part aquesta situació: va normalitzar la situació política i institucional del Principat, però la indefinició del model econòmic i social és la que ha mantingut Andorra en una cruïlla permanent. Ara, les reformes socioeconòmiques que alguns anome-

nen la *constitució econòmica* són una necessitat inajornable.

Però que ningú s'enganyi: les reformes i l'homologació -més o menys diferenciada- de l'economia del Principat no serà la panacea, es tracta simplement de posar ordre, de passar de l'excepcional al normal. Però res més. Si aquesta reforma que estem abor-

EN L'ÚLTIM QUART DE SEGLE ANDORRA NO HA DEIXAT D'ESTAR EN UNA CRUÏLLA

dant s'hagués dut a terme anys enre, ara podríem fer càbales sobre la inversió estrangera productiva, sobre el valor afegit, sobre el dinamisme i la modernitat de l'economia. Perquè aquest tipus de canvis són sempre a llarg termini, són processos de molts anys. La reforma econòmica en marxa ha de dotar el Principat d'un sistema fiscal modern, ha de posar les bases d'una administració sostenible, ha d'obrir l'economia a la inversió es-

tranger productiva i generadora de riquesa, ha de permetre les exportacions de serveis des del territori andorrà i refermar i estrènyer els llaços d'Andorra amb la Unió Europea... Però això només és el marc, un marc que cal omplir de contingut i el contingut no es busca en un dia, ni en dos, ni en un any. El contingut potencial es guanya quan el sistema està prou rodat, quan es genera prou confiança i quan al país, a més del marc -un marc que a grans trets és el mateix a arreu-, hi ha talent i unes condicions favorables, tant per a la *vida* de les empreses com per a la vida de les persones. I tot això tampoc no s'aconsegueix en un dia.

El dia de la Constitució és una bona oportunitat per a què tots plegats ens preguntem si ens la creiem aquesta Constitució, que seria el mateix que preguntar-se si creiem en l'Estat, en aquest Estat, en el que alguns podrien anomenar -sentimentalisms a banda- la pàtria. Creure en Andorra i el seu potencial és creure que aquest país ha d'estar obert al món en tots els sentits, que s'ha d'assemblar a l'entorn europeu en allò que sigui positiu; això i tenir molt clar que l'Estat no pot ser simplement un instrument per mantenir excepcionalitats que beneficien només a uns quants. Perquè a llarg termini ni tan sols aquests quants en sortiran beneficiats. I, per si algú no se n'ha adonat encara, el llarg termini ja és aquí.